

ТАНИЛЦУУЛГА

*Хөлөг онгоцыг алсын зайнаас
хянах үйл ажиллагааны журам*

Монгол Улс 1996 онд Олон Улсын Далайн Байгууллага /ОУДБ/-д гишүүнээр элссэн бөгөөд Далайд хүний аюулгүй байдлыг хангах тухай 1974 оны олон улсын конвенцод 2001 онд, Далайн Хиймэл Дагуулын Олон Улсын Байгууллагын 1979 оны конвенцод 2011 онд тус тус нэгдэн орсон.

Далайн Хиймэл Дагуулын Олон Улсын Байгууллагын 1979 оны конвенцын гол зорилго нь хөдөлгөөнт хиймэл дагуулын тусламжтайгаар сансрын технологийг ашиглан хөлөг онгоцыг алсын зайнаас илрүүлэх, хянах, ослын болон гамшгийн үед хүний аюулгүй байдлыг хангах, шаардлагатай нөхцөл байдал үүссэн тохиолдолд тэдэнд дэмжлэг үзүүлэх боломжийг нэмэгдүүлэх, хөлөг онгоцны багийн гишүүдтэй эргийн хяналтын холбоо барих, мэдээлэл солилцох боломжийг сайжруулахад чиглэгдсэн.

Монгол Улсын хөлөг онгоцны бүртгэлд нийт 495.060 тонны даац бүхий 24 орны 256 хөлөг онгоц өнөөдрийн байдлаар Монгол Улсын төрийн далбааг мандуулан их далайд аялж байна.

Далбааны эзэн улсын хувьд хөлөг онгоцны аюулгүй байдлыг хангах, хөлөг онгоцны байршил тогтоох, алсын зайнаас хяналтыг хэрэгжүүлэх нь Монгол Улс олон улсын гэрээгээр хүлээсэн үүрэг юм.

Мөн Олон Улсын Далайн Байгууллагаас Монгол Улсын далайн тээврийн салбарт хийсэн аудитын шалгалтын зөвлөмжөөр Монгол Улсын хөлөг онгоцны бүртгэлд бүртгэлтэй хөлөг онгоцны аюулгүй байдлыг хангах, ослын болон гамшгийн үед хүний аюулгүй байдлыг хангах, байршил тогтоох, алсын зайнаас хяналт тавих шаардлагатайг онцолсон.

Иймд Далай ашиглах тухай хуулийн 32 дугаар зүйлийн 32.2-т “Хөлөг онгоцыг алсын зайнаас хянах үйл ажиллагааны журмыг далайн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага батална” гэж заасны дагуу тус журмын төслийг боловсруулав.

--- о О о ---

ХӨЛӨГ ОНГОЦЫГ АЛСЫН ЗАЙНААС ХЯНАХ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЖУРМЫН ТӨСӨЛД ХИЙСЭН НӨЛӨӨЛЛИЙН ШИНЖИЛГЭЭ

1. Журам батлуулах үндэслэл, шаардлага

Монгол Улс 1996 онд Олон Улсын Далайн Байгууллага /ОУДБ/-д гишүүнээр элссэн бөгөөд Далайд хүний аюулгүй байдлыг хангах тухай 1974 оны олон улсын конвенцод 2001 онд, Далайн Хиймэл Дагуулын Олон Улсын Байгууллагын 1979 оны конвенцод 2011 онд тус тус нэгдэн орсон.

Далайн Хиймэл Дагуулын Олон Улсын Байгууллагын 1979 оны конвенцын гол зорилго нь хөдөлгөөнт хиймэл дагуулын тусламжтайгаар сансрын технологийг ашиглан хөлөг онгоцыг алсын зайнаас илрүүлэх, хянах, ослын болон гамшгийн үед хүний аюулгүй байдлыг хангах, шаардлагатай нөхцөл байдал үүссэн тохиолдолд тэдэнд дэмжлэг үзүүлэх боломжийг нэмэгдүүлэх, хөлөг онгоцны багийн гишүүдтэй эргийн хяналтын холбоо барих, мэдээлэл солилцох боломжийг сайжруулахад чиглэгдсэн.

Монгол Улсын хөлөг онгоцны бүртгэлд нийт 495.060 тонны даац бүхий 24 орны 256 хөлөг онгоц өнөөдрийн байдлаар Монгол Улсын төрийн далбааг мандуулан их далайд аялж байна.

Далбааны эзэн улсын хувьд хөлөг онгоцны аюулгүй байдлыг хангах, хөлөг онгоцны байршил тогтоох, алсын зайнаас хяналтыг хэрэгжүүлэх нь Монгол Улс олон улсын гэрээгээр хүлээсэн үүрэг юм.

Далай ашиглах тухай хуулийн 32 дугаар зүйлийн 32.2-т “Хөлөг онгоцыг алсын зайнаас хянах үйл ажиллагааны журмыг далайн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага батална” гэж заасан.

2. Журмын төслийн ерөнхий бүтэц, зохицуулах харилцаа, хамрах хүрээ

Монгол Улсын хөлөг онгоцны бүртгэлд бүртгэгдсэн хөлөг онгоцны аюулгүй байдлыг хангах, далайн хүрээлэн буй орчныг хамгаалах, далбааны эзэн улсын хяналтыг хэрэгжүүлэх үүднээс хөлөг онгоцыг алсын зайнаас хянах үйл ажиллагаатай холбогдсон харилцааг зохицуулахад энэхүү журмын зорилго оршино.

Уг журмын төсөл нь 7 зүйл, 39 заалтаас бүрдэнэ.

Энэхүү журам нь Монгол Улсын хөлөг онгоцны бүртгэлд бүртгэгдсэн олон улсын аялал хийж буй 300 тонн болон түүнээс дээш бохир даацтай ачаа тээврийн хөлөг онгоц, мөн өрөмдлөгийн цамхагт үйлчлэх бөгөөд бохир даац нь 300 тонноос бага даацтай, далайн эргээс 40 миль (74 км) хүртэлх зайд үйл ажиллагаа явуулж буй хөлөг онгоц, хөвөгч тавцанд хамаарахгүй.

3. Журмын төсөл батлагдсаны дараа хууль ёсны ашиг сонирхол нь аливаа байдлаар хөндөгдөж болохуйц бүлгийг тодорхойлох

Журмын төсөл батлагдсаны дараа далайн тээврийн үйл ажиллагаа эрхэлж буй хувь хүн, хуулийн этгээдийн эрх, хууль ёсны ашиг сонирхол нь ямар нэг байдлаар хөндөгдөхгүй.

4. Хүний эрх, эрх чөлөө, өрсөлдөөнийг хязгаарласан, эдийн засаг нийгмийн болон бусад үйл ажиллагаанд саад хориг учруулсан, аливаа хүнд суртал, авлига гарах нөхцөл бүрдүүлсэн байж болзошгүй зохицуулалт агуулж байгаа эсэх

Энэхүү журмын төсөлд хүний эрх, эрх чөлөө, өрсөлдөөнийг хязгаарласан, эдийн засаг, нийгмийн болон бусад үйл ажиллагаанд саад учруулсан, аливаа хүнд суртал, авлига үүсэх нөхцөл бүрдүүлсэн зохицуулалт агуулаагүй болно.

5. Тухайн асуудлыг зохицуулж байгаа урьд нь батлагдсан шийдвэр байгаа эсэх, тушаалыг хэрэгжүүлэхэд шаардлагатай хүний нөөц, санхүү эдийн засгийн тогтолцоо.

Далайд хүний аюулгүй байдлыг хангах тухай 1974 оны олон улсын конвенц, Далайн Хиймэл Дагуулын Олон Улсын Байгууллагын конвенцыг олон улсын далайн тээвэрт оролцож буй хөлөг онгоц, далбааны эзэн улс, боомтын болон эргийн улс бүр даган мөрдөн, хэрэгжүүлэн ажиллаж байна.

Журмын төсөлд тусгагдсан харилцааг зохицуулсан эрх бүхий байгууллагаас баталсан эрх зүйн акт өмнө нь байгаагүй.

Монгол Улсын хөлөг онгоцны бүртгэлд бүртгэгдсэн хөлөг онгоцнуудыг алсын зайнаас хянах үйл ажиллагааг далбааны эзэн улсын зүгээс Далайн захиргааны Хөлөг онгоцны бүртгэл, хяналтын алба хэрэгжүүлэн ажилладаг. Иймд энэхүү журмыг хэрэгжүүлэхэд шинээр хүний нөөц шаардагдахгүй бөгөөд Далайн захиргааны одоогийн орон тоо, төсөвт багтаан хэрэгжүүлнэ.

Хөлөг онгоцны алсын зайн хяналтын үйл ажиллагааг хөдөлгөөнт хиймэл дагуулын тусламжтайгаар сансрын технологийг ашиглан хэрэгжүүлэхэд гарах зардлыг Далай ашиглах тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1.15-д “хөлөг онгоцны бүртгэлийн үйлчилгээний орлогын 20-иос доошгүй хувийг хууль тогтоомжийн хүрээнд далбааны эзэн улсын хяналтыг хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаанд зориулан захиран зарцуулах” гэж заасны дагуу хөлөг онгоцны бүртгэлийн орлогоос Далайн захиргааны үйл ажиллагааны орлого, зарлагын төлөвлөгөөнд жил бүр тусган санхүүжүүлэх бүрэн боломжтой.

САЙД

С.БЯМБАЦОГТ